

ERFGOEDPLATFORM GEMEENTE HEUMEN

Onthulling “De Boterham”

In Overasselt is, op de hoek van de Hoogstraat en de Garstkampsestraat, de nieuwbouw op de plek van de supermarkt van Derks in gebruik genomen en vrijwel geheel bewoond. Het is een bijzondere plek, vlakbij de bakermat van Overasselt met de NH kerk en boerderij De Poel, waar veel archeologische bewoningssporen zijn gevonden. Om die reden heeft het Erfgoedplatform intensief ingesproken tijdens de plannenmakerij en daar is ook naar geluisterd.

De supermarkt van Derks is op deze plek begonnen met de vestiging van de bakkerij van Derks in de dertiger jaren. Daarvoor zat de bakkerij aan de overkant op Valkstraat 1. De oorsprong van de bakkerij was overigens in 1844 in de oude ‘tweede’ dorpskern aan de Schonenburgseweg’, op de plek die toen de Molenhoek heette. Als herinnering aan dat verleden en aan de geur van vers brood die je op deze straathoek altijd kon ruiken, is er nu een kunstwerk genaamd “De Boterham” van de

hand van Leo Gerrits geplaatst. Het kunstwerk werd op 23 mei onthuld door de 5^e generatie Derks, Theo en Arnold in het bijzijn van de kunstenaar Leo Gerrits. Samen met de grote Lindeboom en de donkere bakstenen van de nieuwbouw is dit een mooie plek geworden.

Alvast voor in uw agenda:

OPEN MONUMENTENDAGEN 13 en 14 september 2025

Wij heten u hartelijk welkom op bovenstaande data tijdens het Open Monumenten weekend in onze gemeente Heumen. Wij laten u graag genieten van onze bijzondere plaatsen in Malden, Heumen, Overasselt en Nederasselt.

Het thema voor dit jaar: **Erfgoed & Architectuur**

De waarde van de verscheidenheid aan historische gebouwen die ons land verrijken nodigt uit om na te denken over de toekomst van dit erfgoed. Architectuur is meer dan bakstenen en beton. Het weerspiegelt onze identiteit, toont de ambities van het verleden en biedt een venster op wat komen gaat. Tijdens de Open Monumentendagen verkennen we de architectonische ontwikkelingen door de eeuwen heen en staan stil bij de keuzes die we maken voor ons erfgoed in de toekomst.

Wij brengen de architectuur en hun meesterwerken, de bouwstijlen en tijdperken, ambacht en vakmanschap onder uw aandacht.

De kerken, ateliers, molens zullen weer geopend zijn. Ook kunt u genieten van diverse lezingen en fototentoonstellingen die in onze gemeente te bezichtigen zijn.

Op zaterdag 13 en zondag 14 september 2025 kunt u een keuze maken uit het programma in Malden, Heumen, Overasselt en Nederasselt.

Koninklijke onderscheiding

Op 27 april is aan Jack van Casteren door burgemeester Minses een koninklijke onderscheiding uitgereikt vanwege zijn vele verdiensten voor het verenigingsleven in Overasselt. Jack is ook al jarenlang een zeer gewaardeerde vrijwilliger binnen het Erfgoedplatform en op dit moment een van de aanjagers van de lokale beeldbank.

Beeldbank

De vulling van de beeldbank met vele fraaie foto's van vroeger gaat gestaag door.

Inmiddels staan er ook ruim 250 afbeeldingen van Malden op en liggen nog vele honderden foto's op beoordeling te wachten. Het beoordelen van foto's is nodig omdat kwaliteit, erfgoedwaarde en een passende toelichting in orde moeten zijn.

Een mooie recente aanvulling betreft de een in overleg met het Marishuis samengestelde collectie over kunstenaar en verzetsman Jac Maris.

Eind juni was het verenigingsgebouw in Overasselt de locatie waar een regionale training van gebruikers van Memorix plaatsvond in samenwerking met Erfgoed Gelderland. Memorix is de

applicatie waarmee mutaties in de beeldbank kunnen worden aangebracht. Eén tweetal van onze vrijwilligers hebben de training gevolgd.

In alle dorpen kunnen we nog vrijwilligers- beoordelaars gebruiken.

Nadere info bij beeldbankcoördinator Jacques Leverdingen (Jacques.leverdingen@gmail.com).

Jacques wordt sinds kort in zijn coördinatierol direct ondersteund door Ton Niessing die zich bij de groep Malden heeft aangesloten. Ton woont in Malden, heeft belangstelling voor erfgoedzaken, is beroepsfotograaf geweest en heeft ook ervaring opgebouwd met de digitale verwerking van beeldmateriaal.

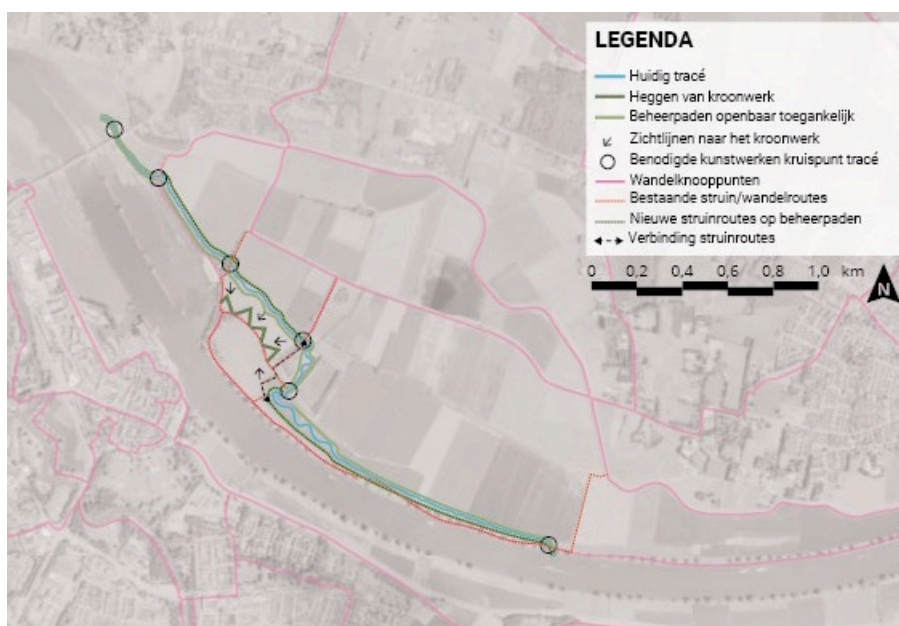
ZICHTBAARHEID

Kroonwerk Coehoorn

In de uiterwaarden bij Nederasselt en Overasselt bij het kroonwerk Coehoorn gaat Rijkswaterstaat een vissengeul aanleggen met als doel het verbeteren van het leefmilieu voor de vissen in de Maas. Op een aantal momenten was er gelegenheid om ideeën in te brengen en lokale kennis te delen om te zorgen voor het optimale ontwerp. Leden van de werkgroepen Groen en Archeologie hebben daaraan bijgedragen, net als leden van de werkgroep groen van het Dorpsplatform Overasselt. Uit het definitieve plan zal blijken hoeveel Rijkswaterstaat daarvan mee heeft kunnen nemen.

Omdat de geul vlak langs de buitenkant van het kroonwerk Coehoorn zal lopen is hier een goede mogelijkheid om twee vliegen in één klap te slaan. De gemeente Heumen heeft deze kans aangepakt en geld beschikbaar gesteld om dit te realiseren. Dit zal ertoe leiden dat de schuin aflopende buitenkant van het kroonwerk beter herkenbaar wordt. Het is al heel lang een wens van het Erfgoedplatform om Coehoorn meer zichtbaar te maken en zo meer tot de verbeelding te spreken: dit levert daar een mooie bijdrage aan!

In onderstaande afbeelding is het plan zoals het nu bedacht is ingetekend.

Schets van de vissengeul door Haskoning

80 jaar Vrijheid

Terugblik mei programma

Het in september 2025 gestarte herdenkingsprogramma voor de viering van 80 jaar Vrijheid kende in mei jl. weer een spreiding over alle woonkernen.

Het voor de basisscholen ontwikkelde Doeboek 80 jaar Vrijheid is met het oog op verder gebruik in de huiselijke kring gepresenteerd tijdens speciale bijeenkomsten met senioren.

Aansluitend op de door erfgoedvrijwilligers verzorgde gastles op de St Jorisschool vond de

jaarlijkse 10 mei herdenking bij het monument in Heumen plaats. Ter gelegenheid daarvan hebben graffitikunstenaars op de achterzijde van het sluisgebouw een levensgrote afbeelding van de voormalige Sluisbrug aangebracht, waarmee de historische betekenis van de plek blijvend versterkt wordt.

De vrijheidslunches in Heumen en Overasselt zijn zeer goed bezocht.

Van de herdenkingsbijeenkomsten bij de monumenten in Overasselt en Heumen en van het overbrengen van het vrijheidsvuur naar Heumen op 5 mei zijn opnames gemaakt die met onderstaande links bekeken kunnen worden.

- [Heumen Link naar 4 mei herdenking 2025 Overasselt](#)
- [Link naar overbrengen vrijheidsvuur op 5 mei naar Heumen](#)
- [Link naar 10 mei herdenking 2025 Heumen](#)

De speciale avond op 5 mei in Maldensteijn was een groot succes. Voor de pauze kon het publiek geboeid luisteren naar een lezing van professor Willem van Genugten over vrede en vrijheid en aansluitend met hem in gesprek. Na de pauze stond het leven en de (live) muziek van huisarts-verzetsman-jazzmusicus Boy Edgar centraal.

Het Herdenkingsprogramma 80 Jaar Vrijheid is afgesloten met de presentatie van de publicatie “80 jaar Vrijheid in Malden aan burgemeester Joeri Minses. Verhalen en gebeurtenissen.” In dit publicatie zijn de lezingen gebundeld die op 17 september bij de herdenking in Malden zijn gehouden, aangevuld met verhalen en belevenissen van Maldenaren.

Diverse onderwerpen worden in het boek belicht, zoals het vliegveld Airstrip B91, dat een belangrijke rol speelde in het Rijnlandoffensief en waar ooit de eerste straaljager, een Gloster Meteor, op Europees vasteland landde! Andere onderwerpen zijn de Britse oorlogsveteranen, herinneringen aan Nederlands Nieuw Guinea, aanvullende oorlogsgegevens, The Road to Nijmegen, oorlogssporen van Canadezen in Nederland en het Duitse achterland: bevrijders, beschermers en oorlogskunstenars en Jac Maris en de Tweede Wereldoorlog. Dit aangevuld met belevenissen van enkele Maldenaren

U kunt dit boek bestellen voor € 12,50 via de website: info@heemkundemalden.nl

Nationale Archeologiedagen – Schervendag –

Op zaterdag 14 juni, tijdens de Nationale Archeologiedagen, organiseerde de werkgroep Archeologie weer een Scherven-inloopdag. De derde alweer. Na twee keer een plekje in Overasselt te hebben gevonden - bij St. Walrick en bij de RK-kerk - zetten wij deze keer de stand op in Heumen. Het ateliermuseum Jac. Maris ontving ons zeer gastvrij en gaf ons een plek in de lommerrijke tuin. Maar goed ook, want het was een zeer warme dag.

Het aantal bezoekers was niet erg hoog, maar materiaal en vragen hadden ze genoeg. Wij konden de bezoekers dan ook alle tijd en aandacht geven. Ook nu was het materiaal weer uit alle perioden van de geschiedenis; een metalen afsluitdeksel uit WO2, een deel van een romeinse dakpan en vuurstenen uit de prehistorie.

De romeinse daktegel, in het latijn heet dat een 'tegula', bleek een kleine verrassing te hebben. Het bevatte een stempel van de legereenheid die hem had gemaakt! Te lezen was het bijna volledige deel van het woord EXGERINF. In stukjes is dat EX GER INF, en dat staat voor Exercitus Germaniae Inferioris. Dat betekent 'leger van Germania Inferior', wat je kunt vertalen met lager- of neder Germanië. Deze legereenheid maakte na de

Opstand van de Bataven, tussen 70 en 104 na Chr., dakpannen voor nieuwe legerbarakken en huizen op het Kops Plateau in Nijmegen en voor de huizen in de stad. De tegels werden gebakken met klei uit de omgeving, op de Holdeurn in Berg en Dal. Het is altijd weer leuk zo'n tastbaar stukje geschiedenis vast te houden.

Het was jammer dat er deze keer geen kinderen langs kwamen waardoor de leuke schervenpuzzels dit jaar niet veel gebruikt werden. Ongetwijfeld was een koel plekje in de buurt van water aantrekkelijker. Volgend jaar nieuwe kansen. Mocht u een leuk plekje weten voor onze stand, ergens in een van de vier dorpen, laat het dan vooral weten!

Marijne Magnée-Nentjes, voorzitter werkgroep Archeologie, Erfgoedplatform Heumen

Presentatie Cahier 13

De verdwenen havezaten van Overasselt

Kasteel Slimsijp, tekening Cornelis Pronk, 1732

oprijlanen, mooie gevels en grachten bestaan zelf niet meer, maar de plekken zijn nog duidelijk te traceren en vaak nog herkenbaar in de hedendaagse namen, zoals Kasteelsestraat, Sleeburgsestraat en Schonenburgseweg. De aanwezigen hebben geboeid en vaak ook verbaasd over dit luisterrijke verleden geluisterd en er werden tal van vragen gesteld.

Via de website van het Erfgoedplatform kunt u dit interessante boek bestellen.

Onder veel belangstelling is op 27 juni in de bibliotheek van Overasselt het 13e Erfgoedcahier gepresenteerd over de verdwenen havezaten van Overasselt door de schrijver Gérard Derks. De schrijver is hier weliswaar niet geboren, maar heeft via ouders en grootouders veel familie in Overasselt en Nederasselt. Vandaar zijn fascinatie met de lokale historie van dit gebied. In zijn presentatie belichtte hij de geschiedenis van de 5 havezaten, oftewel aanzienlijke, ridderlijke bezittingen en woonhuizen, zorgvuldig uit de doeken gedaan. De havezaten met hun

Van het bestuur

Op 16 april j.l. heeft de ALV plaatsgevonden te Malden in de foyer van de Rijvereniging en Ponyclub. De opkomst was helaas gering, maar gelukkig waren wel alle werkgroepen vertegenwoordigd. De jaarstukken zijn goedgekeurd en de werkplannen van de werkgroepen besproken. Dit leidde tot levendige uitwisseling van informatie. De twee vacatures in het bestuur zijn onder de aandacht gebracht. De notulen komen binnenkort op de website.

Na de pauze hield Annette Mengde een presentatie over de dijkdoorbraak van 31 december 1925 en de watersnood in Maas en Waal die daarvan het gevolg was. Ook werden de plannen voor de 100jarige herdenking onder de aandacht gebracht.

DIJKDOORBRAAK

Annette Mengde

31 december 1925 tijdens de vroegmis:

“D’n diek is deurgebroke”

Plannen voor de herdenking in Overasselt en Nederasselt

- Opening op 31 december 2025 in de RK Kerk Overasselt (presentatie, verhalen, beelden, poëzie, zang)
- Gedenkteken pleisterplaats bij de dijkdoorbraak
- Vertelochtenden Overasselt en Nederasselt
- Fietstocht langs belangrijke plekken
- Lessen “Water, vriend en vijand; toen en nu” voor basisscholen

- Brede samenwerking in Maas en Waal

Bestuursleden Erfgoedplatform gezocht

Het bestuur van het Erfgoedplatform is op zoek naar versterking. De voorzitter, Annette Mengde, heeft te kennen gegeven na het aflopen van de termijn in april 2025 het stokje graag over te willen geven. Eind 2024 is Frans Wildenborg om persoonlijke redenen teruggetreden als secretaris. We zoeken naar enthousiaste mensen met een warm hart voor ons erfgoed. Het bestuur van het Erfgoedplatform brengt alle lijntjes samen en het is dus een ideale plek om je betrokkenheid breed in te zetten. We willen ook graag een nieuw bestuurslid toevoegen die de rol van voorzitter op zich neemt. Het zou ook fijn zijn als we expertise op het gebied van de Omgevingswet en ruimtelijke ordeningsbeleid in relatie tot erfgoed zouden kunnen toevoegen. Overigens zijn er ook verschillende werkgroepen die aanvulling kunnen gebruiken. Mocht je geïnteresseerd zijn, laat dat dan weten aan één van de bestuursleden of aan info@erfgoedheumen.nl, dan praten we er verder over.

Werkgroep GROEN zoekt nieuwe voorzitter

Na ruim vier jaar zwaait Mathilde Hofmans af als voorzitter van de werkgroep GROEN van het Erfgoedplatform Heumen. Onder haar leiding is de werkgroep gesprekspartner geweest rondom de gebiedsvisie Malden-Noord, rondom de energietransitie in de gemeente en niet te vergeten de doorontwikkeling van het oogstfeest in boomgaard de Elshof.

Dat betekent dat de werkgroep GROEN zonder voorzitter komt te zitten. Als voorzitter heb je een belangrijke rol in de besluitvorming met betrekking tot de projecten van de werkgroep die in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente staan. Daarnaast bewaak je het werkplan van de werkgroep en rapporteer je over de voortgang tijdens de ALV van het Erfgoedplatform.

De werkgroep houdt zich bezig met historische aspecten in het landschap van de gemeente Heumen. Denk aan oude beeldbepalende bomen, heggen & wallen, boomgaarden en natuurgebieden met cultuurhistorische waarden. We richten ons op het in stand houden en beschermen van deze landschapselementen.

Dit doen we zowel door mee te praten met het gemeentebestuur als met concrete projecten in het buitengebied. Zo is in de afgelopen jaren een vrijwilligersgroep ontstaan en opgeleid die actief is met het snoeien van hoogstamfruitbomen, met het verdichten van heggen en met het knotten van bomen.

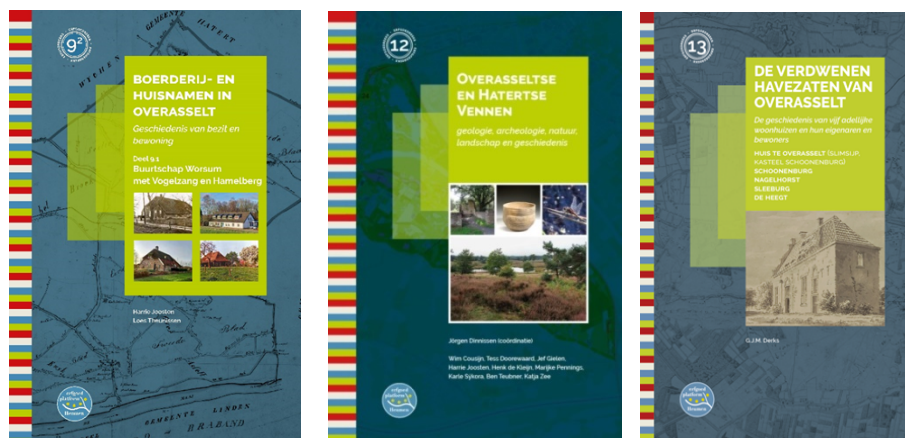
Meer informatie over de werkgroep en de projecten vind je op:
www.erfgoedheumen.nl/wg-groen.php

Heb je ervaring of interesse in historische geografie, cultuurhistorie of (agrarisch) landschapsbeheer? Neem dan vrijblijvend contact op met Ronald Jansen via rhmjans@gmail.com

Publicaties Erfgoedplatform

ERFGOEDREEKS

Cahier 1:	Het veer van Grave naar Nederasselt (€ 15,00)
Cahier 2:	Het verdwenen kasteel Heumen en zijn bewoners (€ 15,00)
Cahier 3:	De Canon van de gemeente Heumen (€ 15,00)
Cahier 4:	De Heumense molens (€ 17,50)
Cahier 5:	Kroonwerk Coehoorn (€ 20,00)
Cahier 6:	Kloostergoederen in Overasselt (€ 17,50)
Cahier 7:	Reconstructie van een linie (€ 17,50)
Cahier 8:	Geschiedenis van protestants bezit en bestuur in Overasselt (€ 20,00)
Cahier 9.1:	Boerderij- en huisnamen in Overasselt - Buurtschap Heide (€ 20,00)
Cahier 9.2:	Boerderij- en huisnamen in Overasselt - Buurtschap Worsum (€ 20,00)
Cahier 10:	Historische heggen en wallen in de gemeente Heumen e.o. (€ 17,50)
Cahier 11:	Hend de Kleijn - een uitzonderlijk leven (€ 17,50)
Cahier 12:	Overasseltse en Hatertse Vennen (€ 25,00)
Cahier 13:	De verdwenen havezaten van Overasselt (€ 20,00)

Boek 1:	Achter het front (€ 20,00)
Katern 1:	Kunst in de Georgiuskerk van Heumen (€ 8,50)

Te bestellen via: <http://erfgoedheumen.nl/bestel.php>

Weet u ...

- dat onze publicaties te bestellen zijn op onze website <https://erfgoedheumen.nl/bestel.php> en ook te leen zijn bij de Openbare bibliotheken van Malden en Overasselt
- dat ook veel informatie te raadplegen is op:
Verhaal van Gelderland: <https://erfgoed gelderland.nl/project/verhaal-van-gelderland/>
Verhaal tussen Maas en Waal: <https://www.verhaaltussenmaasenwaal.nl/wat-is-een-canon/>

Agenda 2025

- 13 en 14 september **Open Monumentendag 2025**
Landelijk thema: Architecturaal erfgoed
- 23 t/m 30 november **Week van de Heg 2025**

Colofon

De nieuwsbrief, uitgegeven door het Erfgoedplatform Gemeente Heumen, verschijnt minimaal 4x per jaar en is bestemd voor iedereen die zich op een of andere wijze verbonden voelt met het Heumens erfgoed of daarin is geïnteresseerd.

Nieuwsitems kunnen worden gestuurd naar: info@erfgoedheumen.nl

Het abonnement is gratis. Meld u aan op: info@erfgoedheumen.nl

Een donatie om ons te ondersteunen wordt zeer op prijs gesteld. U kunt een bijdrage overmaken op bankrekening: NL 26 INGB 0007574961 t.n.v. Erfgoedplatform Gemeente Heumen.

Het Erfgoedplatform is een ANBI-instelling zodat uw donatie aftrekbaar is van de belasting.

Omdat sprake is van een zogenoemde culturele instelling geldt voor donaties die in de vorm van een periodieke gift worden gedaan een extra fiscale aftrekmogelijkheid. Voor nadere informatie: neem contact met ons op via: info@erfgoedheumen.nl

Als u geen prijs (meer) stelt op toezending van deze nieuwsbrief, meldt u zich dan af door een e-mail te sturen naar: info@erfgoedheumen.nl